

STRES VE STRESLE BAŞA ÇIKABİLME

Stres:

- Okul değişikliği,
- Yeni bir şehre taşınmak,
- Sevilen birinin kaybı,

Fiziksel ve Ruhsal huzursuzluklar gibi vücudun çeşitli içsel ve dışsal uyaranlara verdiği otomatik tepkilerimizdir. Herkes hayatını daha kaliteli, anlamlı, hoş yaşanan bir hale getirebilmek için stres kaynaklarının farkına varıp etkili bir biçimde baş edebilmeyi öğrenmeli.

Stressiz bir hayat beklentisi yerine stresle başa çıkabilme becerisini kazanmalıyız.

Stres' in hepsi kötü değildir.

- Üniversiteyi kazanmak,
- Duygusal bir ilişkiye başlamak,
- Yaşadığımız çevreyi değiştirmek vb.

Olumlu durumların yarattığı stresle başa çıkabildiğimiz sürece; Olgunlaşırız, Kendimize güvenimiz artar.

Stres' in bazıları ise kötüdür.

- Ölüm, Problemlerli ilişkiler,
- Çok fazla iş yükü vb.

Olumsuz durumların yarattığı stresle başa çıkamadığımız sürece hayal kırıklığı, mutsuzluk ve başarısızlık gibi sorunlar yaşarız.

NELER STRESSE SEBEP OLUR?

Ya hep ya hiç türü düşünme

Her şeyi "siyah ya da beyaz" kategorisi içinde düşünmek. Örnek: "İnsan bir işi en mükemmel bir biçimde yapamayacaksa hiç yapmasın daha iyi" düşüncesi,

Aşırı genelleme

Ek bir olaydan hareketle, bütüne yönelik olumsuz düşünceler geliştirmek. Örnek: "En iyi arkadaşım beni anlamadı, zaten beni hiç kimse anlamıyor,"

Zihinsel Süzgeç

Sadece olumsuz ayrıntıların alınıp onlara yoğunlaşılması. Örnek: "Bu hafta sonu sınav var. Ailemin yanına gidemeyeceğim. Zaten çalışmıyorum. Bütün aksilikler hep beni buluyor",

Olumluyu Geçersiz Kılmak

Olumlu olayları dikkate almayı, olumsuz taraflarını görmek. Örnek: "Bu iyi notu arkadaşım ile çalışarak aldım. Kendi kendime asla başaramazdım",

Hemen Bir Sonuca Varmak

Küçük bir olaydan büyük sonuçlara varmak gibi. Örnek: "Daha ilk sınavdan kötü bir not aldım, bu gidişle sınıfı geçebilmem olanaksız",

Olumsuz Etiketleme

Kendinizin ya da başkalarının hatalarını anlamak yerine, bunları bir kalıba oturtmak. Örnek: "O bencilin tekidir." "Ben bir hiçim" gibi...

Stres oluşturucu düşüncelerin farkında olmak ve önüne geçmek, kişinin kendi kendine ürettiği stresin azalmasına yardımcı olacaktır.

STRES BELİRTİLERİ

Fiziksel Belirtiler

- * Çarpıntı, Baş ağrısı
- * Soğuk ya da sıcak basması
- * Mide, bağırsak bozukluğu, sindirim zorluğu, Nefes darlığı
- * Ellerde titreme
- * Gürültüye, sese karşı aşırı duyarlılık
- * Uykusuzluk, aşırı ya da düzensiz uyku
- * Bitkinlik
- * Mide krampları
- * Bedensel ağrılar gibi

Duygusal Belirtiler

- * Huzursuzluk, sıkıntı, gerginlik
- * Kaygı
- * Endişe
- * Kızgınlık
- * Karamsarlık
- * Durgunlaşma, çökkünlük hali
- * Sinirlilik, saldırganlık veya kayıtsızlık gibi

Zihinsel Belirtiler

- * Unutkanlık
- * Konsantrasyonda azalma
- * Kararsızlık
- * Organize olamamak
- * Zihin karışıklığı, İlgi azalması
- * Matematik hataların artması
- * Zihinsel durgunluk
- * Sosyal hayatın yoksunlaşması
- * Olumsuzluklar üzerine odaklanmak gibi

STRESLE NASIL BAŞA ÇIKABİLİRİZ?

Zihinsel Düzenleme : Olumsuz olaylar karşısında duygusal ve davranışsal tepkiler vermemize neden olan akılcı olmayan düşünceleriniz varsa değiştirmek olumlu bir başa çıkma yolu olacaktır.

Fiziksel Egzersiz Yapma : Düzenli spor ve egzersiz kas gerginliğini azaltır ve kişinin kendini iyi hissetmesini sağlar.

Sosyal Destek Alma : Aile, arkadaşlar, sosyal gruplar gibi sosyal destek sistemleri stres veren olaylarla başa çıkmada yardımcı olabilirler.

Hobiler Geliştirme : İlgi alanlarınıza uygun, enerjiniizi aktarabileceğiniz aktiviteler bulmak stresin etkilerini azaltacaktır.

Kendini Geliştirme : Yaşamını kolaylaştıracak yeni beceriler geliştirmek etkili bir yoldur.

Zamanı Etkili Kullanma : Bölünmeler, ertelemeler, bitmeyen işler, eve iş götürme, sosyal etkinliklere zaman ayıramama gibi nedenlerle stres yaşıyorsanız zaman yönetimi ile ilgili beceri geliştirmek etkilidir.

Etkili İletişim Dili Kullanma : İletişim becerileri kazanmak ve var olanları geliştirmek iletişim çatışmalarını önlemeyi sağlayacağından stresi önlemede etkilidir.

Sağlıklı Beslenme : Öğün atlamamak ya da stres artırıcı gıdalardan uzak durmak etkili olabilir. Tütün, alkol ve kafeini azaltmak fiziksel sağlık açısından iyi olacaktır gibi stres azaltıcı etkisi de olacaktır.

Uzman Yardımı Alma : Uzman yardımı almak, strese neden olan problemlerimizin farkına varmanıza ve çözümü-ne yönelik stratejiler belirlemenizde etkili olacaktır.

Bir uzmanla konuşmak, strese sebep olan problemlerin belirlenmesine ve stres yaratan olumsuz nedenlerin ortadan kalkmasına yardımcı olacaktır.

Daha yapıcı başa çıkma yöntemleri, uzun sürede vücut için daha yararlıdır.

- Kendinizle ilgili olumlu yargıları güçlendirmek ve iyi yönlerinize ve başarılarınıza odaklanmak önemlidir, "Bu durumla başa çıkabilirim", "Elimden gelenin en iyisini yapacağım" gibi.
- Belirsizlikler stres yaratan durumlardır, yaşamınızdaki belirsizlikleri azaltmak için onlarla ilgili bilgi toplayın.
- Kendiniz için hobi geliştirin, rahatlayın ve eğlenin , yalnızca size ait olan bir zaman yaratın.
- Kendinizin dışına odaklaşacağınız uğraşlar edinin, sosyal katkı da bulunun. Sosyal projelerde gönüllü çalışmalara katılın.
- Kendinizi gergin hissettiğinizde durun, yapabiliyorsanız sizi geren ortamdan bir süreliğine uzaklaşın ve birkaç dakika derin derin nefes alarak gevşemeye çalışın.
- Şimdiki anı yaşamının önemli olduğunu unutmayın. Sürekli geçmişini ya da geleceğini düşünmek içinde bulunduğunuz anı yaşamınızı ve zevk almanızı engeller

